SOLBLINK

TIDSSKRIFT FOR VEGETARISK LIVSFØRELSE

5. Aargang | December 1911 | Nr. 8

Dyrebeskyttelse og Fødereform.

»Thi det maa ikke glemmes, at mange Vegetarer er ganske ligegyldige for Dyrets Skæbne. Det er ikke for Dyrenes Skyld, de afholder sig fra Kød, men af Sundhedsgrunde, vel ogsaa i enkelte Tilfælde af Antipati mod Dyret.... Den almindelige Dyrebeskyttelse er forlængst ude af Agitationsstadiet.« »Dyrevennen«, April-Maj 1910.

Disse to Forestillinger kan reduceres til den ene, at Dyrebeskyttelsen har sit paa det tørre og helst ikke vil have noget med eksistensløse Agitatorer at bestille. At Dyrebeskyttelsen endnu har noget at agitere for, beviser imidlertid »Dyrevennen« selv i samme Numer ved at drage i Leding mod den morderiske Hattepynt, som uvidende eller ligeglade Kvinder udmajer sig med. Hvis denne Bevægelse ikke skal samle alle Tanker, der kan indvirke paa vort Forhold til Dyrene og skabe den opvoksende Slægts Stilling dertil, forstaar jeg den ikke. En neutral Politik er meningsløs alene af den Grund, at den er praktisk umulig, siden der næppe er et eneste Dyrebeskyttelseskrav, som kan siges at være almindelig anerkendt.

Det er derfor klart, at et Emne som Totalafhold fra alle Kødspiser meget vel kan komme indenfor den almindelige Dyrebeskyttelses Ramme.

Hvad angaar Vegetarens sentimentale Stilling til Dyrene, hvordan kan vi som praktiske Mennesker hænge os i Folks Motiver, naar deres Handlinger faktisk fører til det ønskede Resultat, nemlig i dette Tilfælde at reducere Dyrenes Lidelser? Selv om Folk bliver Vegetarer af Selvbeskyttelses Trang, er dette dog ingen Grund til at beskylde dem for Mangel paa Følelse. Den Forestilling, at der eksisterer et Modsætningsforhold mellem andres og vore Interesser er lige saa

populær, som den er naiv; for Psykologen og Moralisten er intet mere sikkert, end at der tvertimod eksisterer et Gensidighedsforhold, som bevirker, at fornuftigt Hensyn til os selv gavner andre, og at omvendt fornuftigt Hensyn til andre gavner os selv. Og hvor mange Vegetarer er der, som tror, at Dyrebeskyttelsens mangfoldige Problemer er løst ved at tage Afstand fra de »Bordets Glæder«, som alene kan købes paa Bekostning af Dyrenes Liv? Der er ingen Grund til at antage, at Vegetarer ikke som Regel skulde stille sig paa Dyrenes Side, hvor der er Tale om Overlast eller om Indgreb i disse Medskabningers Ret.

Det rent humane Krav om Slagtningens Ophør hviler efter mit Skøn paa to Momenter, først, at alle vore Bestræbelser paa at humanisere vor Fødeindustri maa komme til kort over for Kendsgerningernes Logik, dernæst, at selve disse Bestræbelser nødvendigvis maa hæmmes af den gamle Opfattelse, at »vi jo dog har Lov til at slaa Dyrene ihjel«.

Den Mishandling, som jeg her tager Sigte paa, begynder for vore Husdyrs Vedkommende paa et meget tidligt Stadium. De er prisgivne alskens kunstig Fodring og usund Behandling; alle deres Sygdomme er et direkte og uundgaaeligt Resultat af en Røgt, som først og fremmest er dikteret af Hensynet til deres Markedsværdi, og sidst eller aldrig tyder paa nogen Erkendelse af, at maalløse Skabninger har Ret til at leve et naturligt, sundt Liv. Jeg behøver kun at nævne saadanne velkendte Skikke som Kastrering af Tyre, Kapunering af Høns, Maskinfodring af Gæs og Duer, Ovariotomi af Svin m. m. for at minde om Grusomheder, vi vanskeligt kan komme til Livs, fordi de har deres Rod i de skidne Vaner, som forlanger saadanne Uhumskheder.

Saa har vi Transporten, hvorunder Dyrene er elendige af Sult og Tørst og Mangel paa Søvn, og som oftest Genstand for Drivernes Brutalitet samt Bytte for en navnløs Rædsel som Følge af de forvirrende Forhold og den hensynsløse Behandling. Endelig er der Slagtningen, det sidste og mest oprørende Kapitel i Dyrenes Jammersminde, med dens Forudanelser og Pinsler, med dens forraaende Indflydelse paa Menneskene selv . . . ., og med uvæsentlige Variationer gælder denne Rutine, hvad' enten vi har med store eller smaa Husdyr, med Fisk eller Vildt at bestille.

Alene Tanken om dette Massemord kan gøre mig syg, og jeg kan ikke tro andet, end at det maa paavirke andre følelses-udviklede og dannede Mennesker paa samme Maade. Vi kan ikke skyde disse Kendsgerninger bort fra os uden

ved at konstruere en Livsopfattelse, hvorefter normale Følelser og normale Fornødenheder er i bestandig Strid.

Hvor meget af denne Overlast vil en energisk og oplyst Dyrebeskyttelse kunne raade Bod paa? Med vor bedste Vilje kan det aldrig blive stort, alene af den Grund, at vi ikke kan engagere humane eller kultiverede Personer til at gøre det Arbejde, der i Øjeblikket udføres af den mest foragtede Menneskeklasse. At tale om human Slagtning er i Virkeligheden selvmodsigende.

Bortset fra Spørgsmaalet om Dyrenes Lidelser er der endnu Rutine-Mordet af Medskabninger, som maa være en Hæmsko paa Udviklingen af alle humane Følelser. Hvorledes vi end besmykker det, hvormeget vi end forfiner Maskineriet, bli'r der tilbage en fundamental Foragt for Livet, som vi maa komme bort fra, før vort Forhold til Dyreverdenen kan faa en rationel Basis. Den indre Splid mellem vore bedste Følelser og vore Vaner maa ophøre, hvis vi skal naa den Harmoni, som Kulturen har til Opgave at frembringe.

Min Henstilling er særlig til Dyrebeskyttelsens Foregangsmænd (og Kvinder) om at »holde deres Sti ren« paa dette Omraade, og ved at opgive Kødspisningen at bidrage paa yderst praktisk Maade til Formindskelsen af Dyrenes Lidelser.

Vegetarismen, eller skal vi sige den kødløse Diæt, er fuldstændig videnskabelig begrundet; de næste hundrede Aar vil ikke forandre noget i saa Henseende, men derimod nok svække vor Trang til upassende og modbydelig Føde, saa fornuftige Mennesker ikke længer vil føle sig fristet til at benægte de mest selvfølgelige Ting vedrørende vor Organisme og dens naturbestemte Ernæring. Praktiske Vanskeligheder melder sig ved enhver Reform; men de maa forsvinde, naar vi ærligt indrømmer, hvad der er ret, og ønsker, at det skal ske Fyldest. Det er ikke vore Vaner, som former vore Ideer, men vore Ideer, som former vore Vaner. Det første Skridt er derfor at gøre os fortrolig med Ideen, og dernæst af søge at tillæmpe vort Liv derefter.

Erfaringen lærer os, at det ikke alene er muligt, men bedre at leve uden den Blodskyld paa vore Hoveder. At det er legemlig fordelagtigt har lidet at sige for Følelses-Mennesket, men det er en praktisk Paavisning af det moralske Princip, at en god Gerning bærer Lønnen i sig selv. Selv om vi ikke vandt noget i legemlig Velvære, men henslæbte Livet med de gængse Skrøbeligheder og Daarligdomme, hvilken umaadelig Vinding vilde det ikke desto mindre være at borteliminere dette fortvivlede Mordsystem og

bringe Køkkenet lidt mere i Harmoni med æstetiske Idéer og moralske Følelser!

Den kødløse Diæt gør store Fremskridt i den civiliserede Verden, særlig blandt kultiverede Personer, humant og æstetisk dannede Mennesker, men iøvrigt ogsaa i den bredere Middelstand og blandt Arbejderne. Min egen Forening, the Order of the Golden Age, udsendte i Fjor en kvart Million Smaaskrifter om Vegetarismen, behandlet fra de forskelligste Synspunkter; dette repræsenterer et umaadeligt Oplysningsarbejde, som er kommen ikke alene England, men ogsaa andre Lande tilgode.

Den værste Anstødssten — bortset fra personlige Vaner — er den økonomiske Interesse, som saa mange Mennesker har i det nuværende System. Landbrugere, som opdrætter Fedekvæg, avler Svin eller Fjerkræ, Fiskerne, Slagterne, Handlende, som sælger og køber disses Produkter, samt de Tusinder af Arbejdere, der lever af at behandle og transportere Kød, Fisk og Fjerkræ, er tilbøjelige til at tro, at deres Eksistens afhænger af disse Tings Bestaaen. Saadanne Mennesker kan være ganske rolige. Overgangen til almindelig Vegetarisme vil ikke afstedkomme større Nød end den, der fulgte med Landbrugets Overgang fra Korndyrkning til Svineavl.

Alt, hvad der er betydningsfuldt og varigt, udvikler sig langsomt; men vi maa ikke derfor folde Hænderne i Skødet og vente paa en bedre Tingenes Tilstand. Vi maa hjælpe til at skabe den ved vort personlige Eksempel, selv om det gaar ud over vor Magelighed. Naar vi antyder Vejen med tilstrækkelig Klarhed og Bestemthed, skal andre nok følge efter, og vi — eller vore Efterkommere — skal opleve at se et Land, der blomstrer som en Have, og hvor Luften nu er opfyldt af Stanken fra Millioner af døde Kroppe og alskens Uhumskheder, skal Blomsterduft og den livgivende Aande af, hvad man med et skønt Udtryk har kaldt Jordens Velsignelser, fylde vor Verden og vor Sjæl med Renhed og Hjertets Forstand.

Jens Borup.

---

15 Aar

fylder *Dansk vegetarisk Forening* d. 12. December. Den Forhandlingsprotokol, som skulde kunne give Oplysning om de nærmere Omstændigheder ved Foreningens Tilblivelse, er desværre af en tidligere Sekretær bleven forlagt, saa at den ikke kan findes, men paa Grundlag af Dagbogsoptegnelser, som Dr. *Mich. Larsen* velvilligst har stillet til Raadighed, kan dog følgende meddeles derom.

Den 30. Novbr. 1896 afholdtes i »Kongens Klub« paa Østergade

et offentligt Møde, ved hvilket Dr. Larsen holdt et Foredrag om Vegetarismen. Efter at forskellige Forespørgsler fra de tilstedeværende var blevne besvarede, sluttede Mødet med, at der blev rettet en Opfordring til de interesserede om at træde sammen og danne en Forening. Der tegnede sig da 33.

Den konstituerende Generalforsamling afholdtes derefter d. 12. Dec., og ved den Lejlighed valgtes Dr. *Mich. Larsen* til Formand, Redaktør *Figgé* til Kasserer og Oberstløjtnant *Grove* til Sekretær.

En nærmere Redegørelse for, hvorledes Foreningen har virket og udviklet sig i Tidens Løb, vil det vel være rimeligt at gemme endnu i 10 Aar; men vi yngre, der først senere har sluttet os til D. V. F., bør dog benytte Anledningen til med Tak at mindes dem, der gik i Spidsen paa en Tid, da det ikke var saa let som nu at være Vegetar, naar man da ellers satte Pris paa at blive betragtet som et nogenlunde normalt Menneske. Selv om vi vel endnu langt fra kan tale om, at den vegetariske Tanke har sejret, saa er der dog ryddet ikke saa faa Sten af Vejen, saa vi har gode Betingelser for at vinde yderligere frem, naar vi blot slutter os sammen for i Fællesskab at kunne løfte de store Læs, og saa forøvrigt hver især i sin Kreds gør alt, hvad vi formaar for at vinde Meningsfæller. *Bestyrelsen.*

En Julegave.

En Bekendt af mig meddelte mig forleden Dag, at han havde faaet en storartet Idé. Den gik ud paa, at hvert enkelt Medlem af Dansk vegetarisk Forening skulde slaa et lille Slag for Vegetarismen nu til Julen ved at købe 10 Eksemplarer af det lille Hefte »Vegetariske Opskrifter«, som Foreningen nylig har udgivet, og fordele dem til Venner og Bekendte. Han mente endvidere, at Afholds- og andre Foreninger, der holder Juletræ, og som plejer paa Træet at have en lille, billig Ting ogsaa til de Voksne, her havde en udmærket Lejlighed til at byde paa noget udenfor det sædvanlige.

Ja, jeg synes virkelig ogsaa, at Tanken er udmærket. Heftet koster enkeltvis 25 Øre; men tages mindst 10, er Prisen kun 20 Øre pr. Stk. Hele Indtægten med Fradrag af Trykningsudgiften tilfalder D. V. F. Af Indholdsfortegnelsen fremhæves: 90 Opskrifter, Sammenstilling af For- og Efterretter, Hvor meget skal vi spise? Resultat af en Kostundersøgelse, Enligt stillede Personer, Næringstabel. *V. O.*

Møder i December.

Københavns Afdeling: Intet Møde.

Holte Afdeling: Sammenkomst hos Ingeniør Schrøder, Skovridergaardsvej, Onsdag d. 6. Decbr. Kl. 7½ Aften. Gæster er velkomne.

Sydfyns Afdeling: Medlemsmøde Tirsdag d. 12. Decbr. Kl. 8 paa sædvanligt Sted. Indgang i Teaterpassagen.

Bestyrelsen.

Her og der.

Hr. *Jens Borup,* fra hvem »Solblink« har haft den Glæde at modtage det Bidrag, der aabner dette Numer, er en i London bosiddende dansk Vegetar. Vor Meningsfælle holdt i Sommer paa engelsk et Foredrag paa Dyrebeskyttelseskongressen i København om »Dyrebeskyttelse og Fødereform«. Det er dette Foredrag, Hr. Borup har bearbejdet og oversat til Brug for »Solblink«.

Dyreværneforeningen »*Svalen*« og Landsforeningen »*Bort med Tobakken*« har til Rigsdagen indgivet Andragende om Statsstøtte. Andragenderne er henviste til Finansudvalget.

Spørgsmaal og Svar.

Jeg har i nogen Tid været plaget af Kløe i Tarmaabningen og har nu opdaget smaa hvide Orm i min Afføring. a) Er det de saakaldte Børneorm? b) Bør jeg anvende de gamle kendte Midler som Ormefrø o. lign. Jeg er mangeaarig Vegetar.

Svar:

a) Ja.

b) Prøv i nogle Dage en »Frugtfaste«, det vil sige lev udelukkende af Frugt (af alle Slags: Æbler, Pærer, Bananer osv.) og tag samtidig de første Par Dage et Afføringsmiddel, enten Olie eller Pastor Møllers Ormethe, og efterat dette Middel har virket et Vandlavement. Ogsaa et »Hvidløgslavement«, det vil sige et Hvidløg kogt i Mælk, ca. $^1/_2$ Liter, og denne Mælk brugt som Lavement, hjælper tidt godt, men vedkommende kan ikke undgaa at komme til at stinke af Hvidløg. *Mich. Larsen.*

Fra Arbejdsmarken.

Afdeling i Aarhus.

Hr. *P Schrøders* Foredrag med Lysbilleder i Aarhus d 1. Novbr. havde samlet ca. 600 Tilhørere, der lønnede Foredraget med stærkt Bifald. Efter Mødet blev der besvaret mange Forespørgsler og uddelt vegetarisk Literatur.

Den 8. Novbr. samledes en Del Meningsfæller og oprettede en vegetarisk Forening for Aarhus (Afdeling af Landsforeningen). Love vedtoges, og der indmeldtes ca. 30 Medlemmer. Valg af Bestyrelse udsattes indtil videre.

Næste Møde afholdtes d. 27. Novbr. i Afholdshotellet, Vestergade 48, hvor samtidig Frøken Dallhoff paabegyndte et vegetarisk Madlavningskursus.

A. Lorentzen,
Odensegade 18, Aarhus.

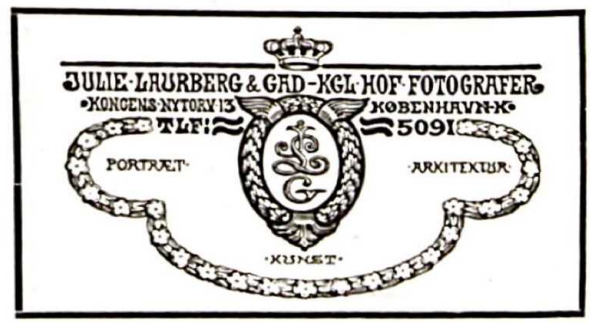

er den fineste og bedste.

MAGASIN DU NORD

Glas og Porcellæn,
Elektriske Kroner og Lamper,
Elektriske
Koge- og Varme-Apparater,
Køkken-Udstyr,
Knive,
Elektro-Plet og Nikkel.

MAGASIN DU NORD

Æble-The i Pakker
0,50 og 1,00.
Koffeinfri Kaffe,
helbrændt, 1 Pd. 2,00.
Upolerede Ris 1 Pd. 0,24,
pr. 5 Pd. à 0,22.
5052 Riste-Ris til at brune
med Salt 1 Pd. 1,10.
1 Pd. af disse Ris fylder som
10 Pd. almindelige Ris.
Alkoholfri Druevin
1/1 Fl. 1,60 og 2,50.
do. Æblevin
1/1 Fl. 0,75, 1/2 Fl. 0,40.
J. F. Nielsen, „Det hvide Hus",
Slagelsegade 14. Bredgade 77.

Køb dansk Frugt!
Direkte til Forbrugerne.
Spiseæbler, fine, holdbare, pr. Pd. 18—22.
(Sorter som: Cox's Orange, Flaskeæbler, Pigeon Vinter-Guldpearmain, Reinetter, m. fl.)
Madæbler, store, gode, holdbare 15—18.
Kogepærer, meget store, udmærkede til Kompot, holdbare hele Vinteren, 15—18.
Kvæder, til Syltning, 15.
Frugten er i Aar ualmindelig smuk, holdbar og af god Kvalitet. Forsendes overalt i Landet, godt emballeret, i Kasser paa ca. 30 og 50 Pd. samt i mindre Vægt i Kurve. Emballagen er gratis og tages ikke tilbage. Frit leveret paa Sorø St. Man bedes henvise til denne Annonce.
Forhandlere antages over hele Landet.
Forlang Tilbud!
Handelsg. N. GRAM, Koldemosegaard, Sorø.

FRUGT.
Smaa gode Spiseæbler 8—10 Kr. 100 Pd.
Store do. 12—15 - —
Madæbler 10—15 - —
Søren Lolk,
Thorseng pr. Svendborg.

For Vegetarer anbefales Honning fra P. A. E. Müller (Københavns Honninghus), Graabrødretorv 4. Telf. Byen 3685.
Motto: Enhver, som daglig Honning nyder, den dobbelt til sin Sundhed yder.

Bøgelund-Jensen,
Raadhuspladsen 2.
KØKKEN-UDSTYR
til vegetarisk Husholdning.
Telefon H. 863.

Sundhedsvareforretningen
Ns Sanafer
(Hygiejnisk Konsulent: Herr Overlæge Carl Ottosen, Skodsborg)
anbefaler sin Kolonialafdeling og specielt dens udsøgte **Frugt- og Grøntkonserves af dette Aars Høst.** — Forlang Prisliste over Sundhedsfødevarer. Hovedudsalg fra Skodsborg Fødevarefabrik.
St. Kongensgade 36/38. Telefon Palæ 810.

Broderimagasin og Tegnekontoret,

Telefon: **Frederiksborggade 39, I.** Byen 5199 y.

Kostumer og Selskabsdragter paategnes hurtigt og billigt. Moderne og originale Mønstre. Stort Udvalg af alle paategnede Artikler til billigste Priser.

Ingen stor Butiksleje, derfor smaa Priser.

Husk 1. Sal! **Husk 1. Sal!**

Adam E. Gall's elektriske Etablissement

for Svagstrøms-Anlæg.

Martensens Allé 16. Telefon 7934.

Specialitet: **Elektriske Ringeapparater og moderne Hustelefoni**

Pasning og Vedligeholdelse af gamle Ringeledningsanlæg mod aarlig Betaling.

Overslag og Tilbud gratis og franko.

Specialforretningen

SANA

Alt til vegetarisk, afholds- og sundhedsmæssig Husholdning. — Egen Fabrik for Kogning af ægte Frugtsaft, Marmelade, Gelé og Maltsaft m. m.

Husk SANAs Kvalitet Plantemargarine.

Fabriks-Udsalg: Skindergade 28 (Tlf. 5650), Smallegade 17 (Tlf. Godth. 682 x).

Vesterbros Badeanstalt.

Vesterbrogade 36. **Telf. Vester 148 x.**

Bringes i alle Vegetarers og Sundhedselskendes Erindring.

Kolde Styrteb. m. el. u. Damp (Bruse-, Straale-, Sæde- og Skeletb.) 0,25, Abm. 0,18.
Temp. Styrteb. m. el. u. Damp (Bruse-, Straale-, Sæde- og Skeletb.) 0,30, Abm. 0.25.
Varme Karbade, Afsæbningsbade med Styrtebade (2 Haandklæder) 0,60, Abm. 0,45.
Kreuznacher-, Fyrrenaals-, Gran-, Klid-, Malt-, Havsalt og Soda-Bade.
Transportable Bade (Hjemmebade) leveres overalt i Byen 2,50, Abm. 2,00.

Husk Anstaltens 1. Kl. Frisørsalon og Fodklinik.

Jeg anbefaler herved min Forretning til Medlemmernes Velvillie!

Ærbødigst

C. Lindelof,

Kemisk Tøjrensningsetablissement & Dampfarveri,

v. Aaboulevard. **H. C. Ørstedsvej 66.** Tlf. Nora 1682 v.

Forretningsprincip: Hurtig Ekspedition. 1. Kl s Arbejde. Billige Priser.

Telefonér eller skriv et 3-Øres Brevkort. Tøjet hentes og bringes overalt i Byen.

Annoncepris: 10 Øre pr. 1 spaltet Petitlinje; for mindst 3 Gange 10 pCt., for mindst 10 Gange 25 pCt. Rabat.

Annoncer til »Solblink« sendes til:
Boghandler Emil Wiene, Østerbrogade 23, København Ø. Telefon 5029.

Udgives af *Dansk vegetarisk Forening.*
Redigeres af *E. W. Lorentzen,* Vedelsborg, Vejle.
Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30. Kbhvn.